

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 juli 2025

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het oud Burgerlijk Wetboek
wat de voorwaarde van domiciliëring
voor het huwelijk betreft**

(ingediend door
mevrouw Kristien Van Vaerenbergh c.s.)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 juillet 2025

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'ancien Code civil
en ce qui concerne la condition
de domiciliation pour le mariage**

(déposée par
Mme Kristien Van Vaerenbergh et consorts)

SAMENVATTING

In België moet een koppel dat wil trouwen, aangifte doen in de gemeente waar één van de toekomstige echtgenoten zijn of haar inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister. Het huwelijk moet vervolgens plaats vinden in de gemeente of het district waar de aangifte werd gedaan.

Belgen die in het buitenland verblijven hebben op dat vlak een veel ruimere keuze.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe aan alle Belgen dezelfde ruime keuze van huwelijksplaats te geven.

RÉSUMÉ

En Belgique, tout couple qui désire contracter mariage est tenu d'en faire la déclaration dans la commune où l'un des futurs époux est inscrit dans le registre de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente. Le mariage doit ensuite avoir lieu dans la commune ou le district où la déclaration a été faite.

Les Belges qui résident à l'étranger bénéficient d'un choix beaucoup plus vaste à cet égard.

Cette proposition de loi vise à offrir la même latitude à tous les Belges en ce qui concerne le lieu du mariage.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
ONAFH/INDÉP	: Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties:		Abréviations dans la numérotation des publications:	
DOC 56 0000/000	Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, met een aantal aanpassingen, de tekst over van DOC 55 0702/001, dat het idee overnam van voorstel DOC 54 2113/001.

Het oud Burgerlijk Wetboek bepaalt dat een koppel dat wil trouwen, aangifte moet doen in de gemeente waar één van de toekomstige echtgenoten zijn of haar inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister. De huwelijksvoltrekking moet vervolgens plaats vinden in de gemeente of het district waar de aangifte werd gedaan. Het is in België momenteel dus niet mogelijk te kiezen waar men trouwt.

Belgen die in het buitenland verblijven kunnen wél kiezen in welke Belgische gemeente of district zij willen huwen:

1° of in de gemeente/het district van de laatste inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister van één van de aanstaande echtgenoten;

2° of in de gemeente/het district waar een bloedverwant tot en met de tweede graad van één van de aanstaande echtgenoten zijn inschrijving heeft op de datum van de opmaak van de akte;

3° of in de geboorteplaats van één van de aanstaande echtgenoten.

Bij ontstentenis hiervan kan de aangifte gebeuren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel. Wij wensen nu dezelfde keuze van huwelijksplaats te geven aan alle Belgen en niet enkel aan diegenen die in het buitenland verblijven, zodat dit verschil in behandeling wordt weggewerkt.

Er zijn immers heel wat redenen waarom twee aanstaande echtgenoten een andere gemeente verkiezen om te trouwen. De voorkeur kan bijvoorbeeld uitgaan naar de gemeente waar het koppel elkaar heeft leren kennen of waar ze in de jeugdbeweging actief zijn geweest. Daarom geven wij aan de aanstaande echtgenoten dezelfde keuzes die nu al gelden voor Belgen die in het buitenland wonen.

Indien er geen uitdrukkelijke keuze wordt gemaakt, gaat het huwelijk automatisch door in de gemeente of het district van aangifte zoals in het huidige systeem. Toekomstige echtgenoten die in een andere gemeente

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, en le modifiant, le texte de la proposition DOC 55 0702/001 inspirée de la proposition DOC 54 2113/001.

L'ancien Code civil dispose que tout couple qui désire contracter mariage est tenu d'en faire la déclaration dans la commune où l'un des futurs époux est inscrit dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente. Le mariage doit ensuite être célébré dans la commune ou le district où la déclaration a été faite. En Belgique, il n'est donc actuellement pas permis de choisir le lieu de célébration de son mariage.

En revanche, les Belges résidant à l'étranger peuvent quant à eux choisir dans quelle commune ou dans quel district belge ils désirent contracter mariage:

1° soit dans la commune ou le district de la dernière inscription, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente, de l'un des futurs époux;

2° soit dans la commune ou le district où un parent jusqu'au deuxième degré de l'un des futurs époux est inscrit à la date de l'établissement de l'acte;

3° soit dans le lieu de naissance de l'un des futurs époux.

À défaut, la déclaration peut être faite devant l'officier de l'état civil de Bruxelles. Nous souhaitons à présent donner ce choix à tous les Belges, et pas seulement aux Belges qui résident à l'étranger, afin d'éliminer cette différence de traitement.

Les raisons pour lesquelles deux futurs époux préféreraient se marier dans une autre commune sont en effet nombreuses. Leur préférence pourrait, par exemple, aller à la commune dans laquelle le couple a appris à se connaître, ou où les futurs époux fréquentaient un mouvement de jeunesse. C'est pourquoi nous entendons donner aux futurs époux des choix identiques à ceux dont disposent déjà aujourd'hui les Belges qui résident à l'étranger.

En l'absence de choix explicite, le mariage sera prononcé automatiquement dans la commune ou dans le district où la déclaration a été effectuée, comme aujourd'hui. Les futurs époux qui souhaiteront se marier

of district willen trouwen dan de gemeente of het district van aangifte, doen hiervan aangifte zoals bepaald in artikel 164/1 van het oud Burgerlijk Wetboek en vullen hiervoor een apart document in. De ambtenaar van de burgerlijke stand die kennisneemt van de keuze van de echtgenoten, geeft deze keuze onmiddellijk door aan de betreffende gemeente of district.

Vervolgens gaat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de huidige gemeente of district zelf na of de voorwaarden van artikel 164/1 van het oud Burgerlijk Wetboek zijn vervuld. Indien het huwelijk zonder problemen kan plaatsvinden, maakt de ambtenaar van burgerlijke stand een kopie op van de akte van aangifte. Die kopie wordt door hem verzonden naar de burgerlijke stand of het district van de betreffende gemeente of district.

Omdat de onderzoeken met betrekking tot schijnhuwelijken nog steeds zullen gebeuren door dezelfde ambtenaar van de burgerlijke stand, die geacht wordt het best geplaatst te zijn om dit te onderzoeken, stelt zich met betrekking tot deze materie verder geen probleem. Het zal geen aanleiding geven tot meer shoppen in gemeentes of districten waar het gemakkelijker zou zijn om te trouwen, meer bepaald misschien zelfs het tegendeel. Een koppel moet dan immers twee ambtenaren van de burgerlijke stand (bij de gemeente of het district van aangifte en bij de gemeente of het district van huwelijksvoltrekking) passeren.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel voegt aan artikel 164/1 van het oud Burgerlijk Wetboek een nieuwe paragraaf 5 toe. Deze toevoeging biedt aan alle Belgen dezelfde ruime keuze van huwelijksplaats.

Het louter meedelen van de gemeente van huwelijksvoltrekking is voldoende indien deze gemeente (desgevallend district) vervolgens in de aangifte wordt opgenomen. Sinds de inwerkingtreding van de modernisering van de burgerlijke stand op 31 maart 2019 wordt er bovendien geen “akte van aangifte” meer opgemaakt, maar wordt de aangifte ondertekend (artikel 164/1, § 2, oud BW).

Art. 3

Via deze wijziging kan zowel de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement van de ambtenaar van burgerlijke stand van de plaats van aangifte als deze van de plaats van huwelijksvoltrekking worden

dans une commune ou dans un district autres que la commune ou le district où la déclaration a été effectuée en feront déclaration conformément à l'article 164/1 de l'ancien Code civil et rempliront, à cet effet, un document distinct. L'officier de l'état civil qui sera informé du choix des époux le transmettra immédiatement à la commune ou au district concerné.

Ensuite, l'officier de l'état civil de la commune ou du district actuel vérifiera lui-même si les conditions prévues à l'article 164/1 de l'ancien Code civil sont remplies. Si rien ne s'oppose au mariage, l'officier de l'état civil fera une copie de l'acte de déclaration, puis il transmettra cette copie à l'état civil ou au district de la commune ou du district en question.

Étant donné que les enquêtes concernant les mariages de complaisance seront encore effectuées par le même officier de l'état civil, qui est réputé être le mieux placé à cet effet, aucun problème ne se posera à ce sujet. L'élection de juridiction ne gagnera pas de terrain dans les communes ou les districts où il serait plus facile de se marier. Le contraire pourrait même être vrai. En effet, le couple concerné devra alors passer devant deux officiers de l'état civil (dans la commune ou le district de déclaration et dans la commune ou le district de célébration du mariage).

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article vise à insérer un § 5 dans l'article 164/1 de l'ancien Code civil. Cet ajout permettra d'offrir la même latitude à tous les Belges en ce qui concerne le lieu de la célébration du mariage.

La simple mention de la commune de célébration du mariage suffira si cette commune (ou, le cas échéant, le district) est ensuite renseignée dans la déclaration. Depuis l'entrée en vigueur de la modernisation de l'état civil le 31 mars 2019, plus aucun “acte de déclaration” n'est dressé, mais la déclaration est signée (article 164/1, § 2, de l'ancien Code civil).

Art. 3

Au travers de cette modification, il pourra être demandé tant au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire de l'officier de l'état civil du lieu de déclaration du mariage qu'à celui de l'arrondissement judiciaire de l'officier

aangezocht om zich uit te spreken voor de vrijstelling of verlenging, wat slechts uitzonderlijk voorkomt, zoals bij een huwelijk *in extremis* bijvoorbeeld.

Art. 4

De aanpassing aan artikel 166 van het oud Burgerlijk Wetboek vloeit voort uit de nieuwe mogelijkheid dat het huwelijk ook kan plaatsvinden in een gemeente of district waarvan de ambtenaar van de burgerlijke stand de akte van aangifte niet heeft opgemaakt.

Art. 5

Deze toevoeging is bedoeld om zowel de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van aangifte als deze van de huwelijksvoltrekking bevoegd te maken. De ambtenaar van burgerlijke stand die het huwelijk uitstelt of weigert te voltrekken, brengt de ambtenaar van burgerlijke stand die de aangifte opstelde of de ambtenaar van burgerlijke stand die geacht werd het huwelijk te voltrekken, op de hoogte van deze weigering of het uitstel.

Art. 6

Dit artikel voert een extra grond in voor bestraffing van de ambtenaar van burgerlijke stand. Het is immers een extra plicht voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om de akte van aangifte over te zenden naar een ambtenaar van burgerlijke stand van de gemeente waar de toekomstige echtgenoten wensen te huwen.

Art. 7

Dankzij deze wijziging wordt de ambtenaar van de burgerlijke stand waar de akte van aangifte gedaan werd, op de hoogte gebracht van de rechterlijke beslissing tot nietigheid van het huwelijk.

Art. 8

Wij willen de gemeenten de nodige tijd geven om hun bevoegde diensten voor te bereiden op de inwerking-treding van de wet.

Kristien Van Vaerenbergh (N-VA)
Christoph D'Haese (N-VA)
Sophie De Wit (N-VA)

de l'état civil du lieu de célébration du mariage de se prononcer sur la dispense ou la prolongation, ce qui n'arrive que dans des cas exceptionnels, par exemple en cas de mariage *in extremis*.

Art. 4

La modification de l'article 166 de l'ancien Code civil découle de la nouvelle possibilité de célébrer le mariage également dans une commune ou dans un district dont l'officier de l'état civil n'a pas dressé l'acte de déclaration.

Art. 5

Cet ajout vise à habilitier tant l'officier de l'état civil du lieu de déclaration que celui du lieu de célébration du mariage. L'officier de l'état civil qui refuse de célébrer le mariage ou qui sursoit à sa célébration en informera de ce refus ou de ce sursis l'officier de l'état civil qui a dressé la déclaration ou l'officier de l'état civil qui était censé célébrer le mariage.

Art. 6

Cet article vise à introduire un motif supplémentaire de sanction de l'officier de l'état civil. Celui-ci aura en effet pour devoir supplémentaire de transmettre l'acte de déclaration à un officier de l'état civil de la commune où les futurs époux souhaitent contracter mariage.

Art. 7

Grâce à cette modification, l'officier de l'état civil du lieu où l'acte de déclaration a été dressé sera informé de toute décision judiciaire prononçant la nullité du mariage.

Art. 8

Nous entendons accorder aux communes le temps nécessaire pour préparer leurs services compétents à l'entrée en vigueur de la présente loi.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 164/1 van het oud Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juni 2018, wordt aangevuld met een paragraaf 5, luidende:

“§ 5. De aanstaande echtgenoten kunnen bij de aangifte als bedoeld in paragraaf 1 meedelen dat zij wensen te huwen in een Belgische gemeente waar zij niet ingeschreven zijn in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of waar zij niet hun gewone verblijfplaats hebben. De aanstaande echtgenoten hebben voor de huwelijksvoltrekking de keuze uit de gemeente van de voorlaatste inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister van een van de aanstaande echtgenoten, of van de gemeente waar een bloedverwant tot en met de tweede graad van een van de aanstaande echtgenoten zijn inschrijving heeft op de datum van de opmaak van de akte. De ambtenaar van de burgerlijke stand vermeldt de Belgische gemeente of district waar de aanstaande echtgenoten wensen te huwen in de aangifte van huwelijk, waarvan hij na ondertekening onverwijld een kopie zendt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente of district waar de aanstaande echtgenoten wensen te huwen.”

Art. 3

In artikel 165, § 2, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 december 2013, worden de woorden “waar de verzoekers overeenkomstig artikel 164/1 aangifte hebben gedaan van hun voornemen te huwen of” ingevoegd tussen de woorden “van het gerechtelijk arrondissement” en de woorden “waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen”.

Art. 4

Artikel 166 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 september 2023, wordt aangevuld met de woorden “of door de ambtenaar van de burgerlijke stand die in kennis is gebracht van de aangifte van het huwelijk als bedoeld in artikel 164/1, § 5”.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 164/1 de l'ancien Code civil, inséré par la loi du 18 juin 2018, est complété par un § 5 rédigé comme suit:

“§ 5. Dans la déclaration visée au § 1er, les futurs époux peuvent indiquer qu'ils souhaitent contracter mariage dans une commune belge où ils ne sont pas inscrits dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente, ou où ils n'ont pas leur résidence habituelle. Pour la célébration du mariage, les futurs époux ont le choix entre la commune de l'avant-dernière inscription dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de l'un des futurs époux, et la commune où un parent jusqu'au deuxième degré de l'un des futurs époux est inscrit à la date de l'établissement de l'acte. L'officier de l'état civil mentionne la commune ou le district belge où les futurs époux souhaitent contracter mariage dans la déclaration de mariage, et en adresse sans délai une copie, après signature, à l'officier de l'état civil de la commune ou du district où les futurs époux souhaitent contracter mariage.”

Art. 3

Dans l'article 165, § 2, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 21 décembre 2013, les mots “les requérants ont déclaré, conformément à l'article 164/1, leur intention de contracter mariage ou dans lequel” sont insérés entre les mots “de l'arrondissement dans lequel” et les mots “les requérants ont l'intention de contracter mariage”.

Art. 4

L'article 166 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 13 septembre 2023, est complété par les mots “ou devant l'officier de l'état civil qui a été informé de la déclaration du mariage visée à l'article 164/1, § 5”.

Art. 5

In artikel 167, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, worden de woorden “die de akte van aangifte heeft opgemaakt of de ambtenaar van de burgerlijke stand die in kennis is gebracht van de aangifte van het huwelijk als bedoeld in artikel 164/1, § 5” ingevoegd tussen de woorden “De ambtenaar van de burgerlijke stand” en de woorden “weigert het huwelijk”;

2° in het tweede lid worden de woorden “die de akte van aangifte heeft opgemaakt of door de ambtenaar van de burgerlijke stand die in kennis is gebracht van de aangifte van het huwelijk als bedoeld in artikel 164/1, § 5” worden ingevoegd tussen de woorden “de ambtenaar van de burgerlijke stand” en de woorden “de voltrekking van het huwelijk uitstellen”;

3° in het tweede lid wordt na de eerste zin, de volgende zin toegevoegd:

“De ambtenaar van de burgerlijke stand die het huwelijk weigert te voltrekken of uitstelt, stelt de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van aangifte of de ambtenaar van de burgerlijke stand die geacht werd het huwelijk te voltrekken in kennis hiervan.”

Art. 6

In artikel 192 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 26 juni 2000, worden de woorden “of indien er geen kennisgeving is gebeurd als bedoeld in artikel 164/1, § 5” ingevoegd tussen de woorden “niet in acht zijn genomen,” en de woorden “wordt de openbare ambtenaar”.

Art. 7

In artikel 193ter, derde lid, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 september 2023, worden de woorden “en de ambtenaar van de burgerlijke stand waar de akte van aangifte gedaan werd” ingevoegd tussen de woorden “naar de DABS,” en de woorden “met de vermelding van”.

Art. 5

Dans l'article 167 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 30 juillet 2013, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “qui a dressé l'acte de déclaration ou l'officier de l'état civil qui a été informé de la déclaration du mariage comme prévu à l'article 164/1, § 5,” sont insérés entre les mots “L'officier de l'état civil” et les mots “refuse de célébrer le mariage”;

2° dans l'alinéa 2, les mots “qui a dressé l'acte de déclaration ou l'officier de l'état civil qui a été informé de la déclaration du mariage comme prévu à l'article 164/1, § 5,” sont insérés entre les mots “L'officier de l'état civil” et les mots “peut surseoir à la célébration du mariage”;

3° dans l'alinéa 2, la phrase suivante est insérée après la première phrase:

“L'officier de l'état civil qui refuse de célébrer le mariage ou qui sursoit à sa célébration en informe l'officier de l'état civil du lieu de déclaration ou l'officier de l'état civil censé célébrer le mariage.”

Art. 6

Dans l'article 192 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 26 juin 2000, les mots “ou s'il n'y a pas eu de notification comme prévu à l'article 164/1, § 5,” sont insérés entre les mots “n'ont pas été observés,” et les mots “l'officier public est”.

Art. 7

Dans l'article 193ter, alinéa 3, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 13 septembre 2023, les mots “et à l'officier de l'état civil du lieu où l'acte de déclaration a été dressé” sont insérés entre les mots “à la BAEC” et les mots “, avec mention du”.

Art. 8

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

3 juli 2025

Kristien Van Vaerenbergh (N-VA)
Christoph D'Haese (N-VA)
Sophie De Wit (N-VA)

Art. 8

La présente loi entre en vigueur le premier jour du sixième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

3 juillet 2025